

qui ante meruit cœlum scire, quam terram. Beatus, qui antequam videret præsentia, futura meruit nuntiare. Beatus, qui ante Deum capere potuit, quam suo ipse caperetur a corpore. Beatus, et singulariter est beatus, qui antequam saperet quærere, meritum conquisivit. Beatus qui non pervenit ad gratiam per laborem, sed ad labores ipsius gratiæ dignatione descendit. Et similia habet ser. 91: *Videtur quemadmodum Joannes ante pervenit ad cœlum, quam tangeret terram; ante accepit divinum spiritum, quam haberet humanum; ante suscepit divina munera, quam corporis membra; ante cepit vivere Deo, quam sibi; ante rapuit arma quam membra, et ut vinceret mundum, vicit antenaturam; antequam Christum præcederet, se præcessit.*

15. Tertio, post primam sanctificationem in utero usque ad nativitatem suam, plurimum in divina gratia et sanctitate crevit. Quia (ut Origenes, Ambrosius et alii Patres sentiunt) non solum in ipso sanctificationis instanti usum rationis habuit, sed etiam postea in illa permansit. Quod si verum est, dubitari non potest quin actus fidei, charitatis ac religionis sæpius exercuerit, et quod B. Virginis et Christi præsentia, singulariter fuerit illis tribus mensibus ad eos exercendos excitatus et adjutus. Ac denique in ejus nativitate tot signa et mirabilia facta sunt, ut homines stupore repleti dicerent: *Quis putas puer iste erit? etenim* (subdit Evangelista) *manus Domini erat cum illo.* Unde, licet hæc per sese sanctitatem aut gratiam sanctificantem non augerent, sunt tamen honorifica eximie benevolentiae divinæ, ac conspicua Joannis sanctitatis indicia.

16. *Joannes ab infantia eremi incola.* — Quarto, paulo post nativitatem statim ab infantia in eremum se abdidit, et admirabilem vitæ rationem instituit; iis verbis indicavit Lucas, c. 4: *Puer autem crescebat, et confortabatur spiritu, et erat in deserto usque in diem ostensionis suæ ad Israel.* Quod explicans c. 3, dicit fuisse ibi, donec factum est super eum verbum Domini, et ad concionandum et baptizandum exivit. Ex quibus locis (quidquid hæretici hujus temporis nugentur) intellexit semper Ecclesia, Joannem a prima ætate consortia hominum vitasse, vitamque solitariam in eremo duxisse, unde in ejus hymno canit:

Antra deserti teneris sub annis,
Civium turmas fugiens petisti.

17. Unde Simeon Metaph., Joannis vitam describens, dixit, *vix a fasciis solutum solitudinem habitasse, vitamque egisse angelicam.* Et Chrysostomus, hom. 10 in Mat.: *Ab ipsis incunabulis in eremo semper inhabitavit, et angelicam quamdam vitam mortali in carne præse tulit; et hom. 38: Ita in terris, quasi in cœlo versabatur; et infra: Nulli hominum, antequam ad baptizandum accederet, Deo autem soli sua semper offerebat colloquia, neminem vidit unquam conservorum, neque ab aliquo hominum visus fuit, non lacte nutritus, non lecto susceptus, non tecto, non foro, non alia re humana usus erat.* Et hom. 15 in Joann.: *Vita et asperitate, et omnium hominum contemptu erat insignis, siquidem veste, mensa, domo, et ipso victu contempto eremum ab ineunte ætate coluit; et Hieron., adversus Lucifer., parum a princ.: Quid mihi necesse est in talis viri laudibus immorari, cum a Deo Patre etiam Angelus nuncupetur? Plane Angelum, qui post materni ventris hospitium eremi deserta sectatus, parvulus de serpentibus lusit, qui oculis spectantibus Christum, nihil aliud est dignatus aspicere, quia eloquiis Domini, quæ melle et favo dulciora sunt, dignam Deo vocem erudit, et ne quæstionem morer, sic decebat crescere præcursorem Domini; et ep. 4 ad Rust.: Joannes Baptista sanctam matrem habuit, Pontificisque filius erat; et tamen nec matris affectu, nec patris opibus vincebatur, ut in domo parentum cum periculo viveret castitatis. Vivebat in eremo, et oculis desiderantibus Christum, nihil aliud dignabatur aspicere. Vestis aspera, zona pellicea, cibus locustæ melque sylvestre, omnia virtuti continentiaque præparata.* Et ep. 7 ad Lætam: *Samuel nutritur in templo, Joannes in solitudine præparatur, hic fugit urbes, zona pellicea cingitur, locustis alitur, ac melle sylvestri, et in typum pœnitentiæ prædicandæ tortuosissimi animalis vestitur exuviis.* Similia habet Origenes, hom. 11 in Luc.: *Digne qui sic conceptus fuerat et natus, non expectavit ut a patre nutriretur, sed recessit, et abiit in deserta, ubi purior aer erat, et cœlum apertius, et familiarior Deus, ut vacaret orationibus, et cum Angelis conversaretur, appellaretque Dominum, illumque audiret respondentem et dicentem: Ecce adsum. Sicut enim Moyses loquebatur, et Deus respondebat ei, sic puto quod Joannes locutus fuerit in deserto, et Dominus responderit ei.* Eadem fere repetit hom. 16. Unde de augmento gratiæ illius sic loco superiori loquitur, tractans illud: *Puer autem crescebat et confortabatur.*

spiritu: Non in eadem permanebat mensura qua cæperat; sed semper crescebat in eo spiritus, et per singulas horas et momenta spiritu succrescente, anima quoque sua incrementa capiebat, et non solum anima, sed etiam sensus, et mens augmenta spiritus sequebatur. Eodem modo de Joanne loquuntur, et vitæ illius rationem exponunt Epiphan., hæc. 63, in fine; Euseb., l. 9 de Demonstr., c. 5; Theophyl., Euthym., et alii exponentes loca Matth. et Lucæ; August., Bern. Beda, Euseb. Emis., et reliqui Patres, concionibus de Joanne Baptista. Huic etiam rei fidem faciunt historiographi, qui referunt Joannem Baptistam, annum cum dimidio ætatis agentem, ductum esse in eremum a matre sua, Herodianam fugiente fortasse iram, ut scribit Niceph., l. 1 Hist., c. 14; et Cedren., in Compendio hist., qui addit delituisse in spelunca quadam, ibique matrem obiisse, Angelum autem curam pueri suscepisse. Cujus speluncæ ad Jordanem sita fit mentio in Prato spirit., c. 1, et ibi dicitur Ecclesia ædificata, cujus etiam meminit Beda, lib. de Locis Sacris, c. 13. Errant ergo hæretici, qui negant Joannem eremum inhabitasse, et solitariam egisse vitam, nihil aliud deserti nomine interpretantes, quam domum parentum in montanis sitam. Quod et alienum est a proprietate verborum Scripturæ, et a Sanctorum Patrum expositione et sensu Ecclesiæ. Eo vel maxime quod domus Zachariæ non erat in deserto, sed intra quamdam civitatem in montanis sitam, ut colligitur ex illis verbis Luc. 1: *Exurgens Maria abiit in montana cum festinatione in civitatem Juda, et intravit domum Zachariæ.* Ex his ergo omnibus constat, cum B. Joannes a principio plenitudinem Spiritus Sancti fuerit consecutus, et postea tanto tempore, adeo continue, constanter ac intense per illam meruerit, magnam perfectionem fuisse sanctitatis adeptum.

18. *Joannis abstinentia.* — Ultimo, perfectionem gratiæ et meriti Joannis inde explicare possumus, quod perfectissimum statum vitæ activæ et contemplativæ assecutus est; primum enim ad perfectionem vitæ contemplativæ duo potissimum pertinere videntur: alterum, quasi disponens et præparans, scilicet, corporis mortificatio, et carnis afflictio; alterum, in quo proprie hujusce vitæ ratio consistit, scilicet, unio mentis ad Deum, et charitatis ac contemplationis perfectio. Primum horum explicatur in Evangelio variis in locis. Nam de ejus abstinentia dixit Christus,

Mat. 11: *Venit Joannes, neque manducans, neque bibens.* Propter quod dixit Basilius, conc. 1 de Jejun.: *Joannis Baptistæ vita quid aliud erat, quam unicum ac perpetuum jejunium?* At Ambrosius, lib. de Elia et Jejun., c. 3: *Quia vitæ, inquit, humanæ possibilitatem continentia supergressus fuerat, non homo, sed Angelus appellatus est.* Dicitur ergo Joannes venisse, non manducans, neque bibens, non quia omnino nihil manducaret; sed quia vix humano cibo, et qui ad hominem alendum sufficeret, uteretur. Unde Mat. 3 dicitur: *Esca autem ejus erat locustæ, et mel sylvestre.* In quo cibo exponendo, licet Sancti varii sint, omnes tamen conveniunt fuisse cibum austerum et vilem, insuavem et amarum, ut notarunt Augustinus, ser. 65 de Tempore; Chrysost., Euthym., et Ambros. in Mat. et Luc. 3 c.; et Chrysost. etiam, in hom. 2 in Marcum; et Orig., hom. 11 in Lucam. Rursus dicitur de vestitu ejus, in eisdem locis Evangelii, fuisse *de pilis camelorum, et zonam pelliceam circa lumbos suos.* Quod vestimentum cilicium fuisse significat Paulinus, ep. 10 ad Severum, dicens: *Joannem pili camelorum hirtio tegmine vestiebant.* Et in carmine de Joanne Baptista:

Vestis erat curvi setis contexta cameli:
Contra luxuriam, molles duraret ut artus:
Arceretque graves compuncto corpore somnos.

19. Apertius D. Ansel., Matt. 3: *Gerebat, inquit, habitum pœnitentiæ, dum cilicio camelino indutus esset, et cibos sylvestres comederet.* Alii vero Patres, quamvis non aperte dicant fuisse cilicium, omnes tamen docent fuisse asperum, ac pœnitentiæ indumentum. Id etiam colligunt ex aliis verbis Christi, Matt. 11: *Quid existis videre? hominem mollibus vestitum?* ut videre licet in Ambros., ser. 65; Gregor., hom. 6 in Evang., et Chrysostomo, hom. 3 Imperfecti, ubi de zona pellicea specialiter dicit fuisse morem Judæorum, zonis laneis præcingi; Joannem vero ob majorem carnis macerationem zona pellicea usum fuisse. Unde Gaudentius Brixiens., tract. 2 in Exod.: *Zona, inquit, pellicea circa lumbos mortificationem significat vitiorum; pellis enim, quæ aptatur in usu, non nisi mortui animantis est.* Et eodem fere modo loquuntur Hieron., Theophyl., et alii in Matth., alique Patres supra citati, ac denique Nazian., qui hæc omnia his versibus complectitur in carmine de præceptis ad Virgines:

Melle famem agresti repulit vilique locusta
Zacharias genitore satus, textitque cameli
Membra pilis, habuitque domum versatile cœlum,
Atque in humo dura corpus dabat ipse sopori.

20. *Joannis contemplatio quanta.* — Alterum, quod ad perfectionem vitæ contemplativæ præsertim spectat, insinuatum est a Luca, c. 1, his verbis: *Puer autem crescebat, et confortabatur spiritu.* Et ex dictis de vita ejus solitaria, austera et pœnitenti, per se fit credibile non nisi in divinis cogitationibus, colloquiis et affectibus, potuisse toto illo tempore versari, ut docent Patres locis supra citatis; et optime Bernard., ser. de Privil. Joannis Baptistæ: *Relinquit Joannes mundum, homines fugit, patriam nescit, parentes aspernatur, et in solius divinitatis apicem desigit obtutus. Mira rerum conversio, hominem vix mundum ingressum, mundi fugere gloriam, et sæculi cupiditates non solum oblivisci, sed nescire, perpetuumque cum Divinitate habere consortium.* Et Chrysostomus, hom. 1 in Marc.: *Felix ista conversatio, despiciere homines, Angelos querere, urbes deserere, et in solitudine invenire Christum.* Hinc docet Bernardus, ser. de Nativ. Baptistæ, Joannem in rebus divinis magisterio Spiritus intrinsecus edoctum fuisse: *Joannes in spiritu tanquam Angelus eruditur, nimirum tanto propinquior Verbo, quanto vox Verbo vicina, cui nulla voce alia media, quod foris sonet, oportet intimari. Neque enim Joannem prædicatio, sed inspiratio docuit, quem replevit Spiritus in utero matris suæ; vere ardens et vehementer accensus, quem sic præoccupavit flamma cœlestis; et infra: *Ardens erat in seipso vehemēti austeritate conversationis, erga Christum intimo quodam et pleno fervore devotionis.* Nec dissimilia sunt verba Chrysostomi, hom. 12 in Joan.: *Ita igitur Joannes cum omnibus se sensibilibus exuisset, aliis magistris non indignus, sed cœlitus eruditus est.* Et eodem modo loquitur Gregor., lib. 1 Dial., cap. 1. Huc accedit, quod hac de causa frequenter SS. Patres Joannem vocant *principem, et quasi exemplar vitæ monasticæ*, quæ tota in contemplatione posita est. Unde Bernard., supradicto serm. de Privil. Baptistæ: *Joannes ætatis supergressus infantiam, et nobilioris generis generositatem oblitus, soli vacat divinitati, factus forma vitæ, monachorum propositum, anachoretarum principium, totius religionis assertio.* Et Chrysost., hom. 1 in Marc., *monachorum principem* vocat. Hieronymus vero, ep. 22 ad Eustoch., de Custodia*

Virg., *principem anachoretarum* appellat. Et eadem est sententia Isidor., l. de Div. officiis, c. de Monachis; Cassiani, collat. 18, c. 6; Euthym. et Theophyl. in Matth.; Niceph., l. 8 Hist., c. 38; et Sozomeni, l. 1, c. 12. Constat igitur beatissimum Joannem vitæ contemplativæ summum apicem attigisse.

21. Quod vero activæ vitæ partem summa cum laude ac virtutis exemplo exercuerit, non est (ut Bernard. inquit) *currentis lingue volubilitate disserendum, sed Evangelicæ dignitatis comprobandum eloquio.* In illo enim legimus perfectissima munera vitæ activæ, in quibus S. Joannes divino jussu et inspiratione se exercuit. Primo enim (ut Luc. ait, c. 3) *factum est super eum verbum Domini, et venit in omnem regionem Jordanis, prædicans baptismum pœnitentiæ in remissionem peccatorum.* Et ut Patres animadvertunt, illi singulariter datum est, ut primus omnium regnum cœlorum clare ac distincte hominibus annuntiaret. Deinde missus est ad baptizandos homines, eosque ad Christi baptismum præparandos, et (quod maximæ dignitatis indicium est) ipsiusmet Christi baptizator efficitur, dicente Christo: *Sine modo, sic enim decet nos implere omnem justitiam.* Tertio, Christo testimonium perhibet, eumque præsentem demonstrat, dicens: *Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi.* Denique summa animi constantia veritatem docens, vitia ac hominum peccata reprehendit, et usque ad mortem, quam pro tuenda veritate sustinuit, in hoc admirabilis vitæ genere perseveravit. Concludamus igitur cum Ambros., præf. in Luc., Joannem Baptistam humilitate, abstinentia, fide, vestimento, cibo, nuntio, ad summum quemdam sanctitatis gradum pervenisse.

SECTIO IV.

Utrum Joannes malo culpæ, et defectibus qui ex illo fluunt, subjectus fuerit.

1. *Joannes in originali peccato conceptus.* — Tria sunt culparum genera: originale, mortale, ac veniale; defectusque duo, qui ex illis nascuntur, ignorantia, et fomes peccati, de quibus in præsentī quæstione aliquid considerari potest. Nam de cæteris malis pœnæ, quæ licet ex peccato oriantur, per se tamen nec indecentia sunt, nec inter maxima mala annumerantur (ut sunt mors, dolor, et hujusmodi), nihil est quod dicamus, cum ex Evangelio constet Joannem his incommodis

fuisse subjectum, et ad illius profectum maximumque bonum pertinuerit ea pati, ac propter Deum ac virtutem constanter sustinere. Primo igitur certum sit Joannem in peccato originali fuisse conceptum, et usque ad sextum a conceptione sua mensem in culpa ac Dei inimicitia extitisse. Hoc existimo esse omnino certum. Licet enim in Scriptura non sit in particulari expressum et explicatum, continetur tamen illis regulis generalibus, quibus significatur omnes homines, qui ex Adamo per seminalem rationem originem ducunt, originalem ab eo maculam contrahere. Constat autem ex Luc. 1, Joannem hoc naturali modo fuisse conceptum. Quod autem ab illa generali regula non fuerit speciali privilegio exemptus, totius Ecclesiæ consensu, et Sanctorum Patrum traditione constat, et insinuatum est ab Angelo, Luc. 1: *Et Spiritu Sancto replebitur adhuc ex utero matris suæ.* Sensus enim esse videtur, quamvis non in ipso conceptionis momento, adhuc tamen in matris utero existentem eximio quodam fuisse sanctificationis genere sanctificandum. Unde inferius subditur, cum post sex menses a conceptione Joannis audiisset vocem Mariæ Elisabeth, Joannem in utero exultasse, et repletam esse a Spiritu Sancto Elisabeth. Ubi Patres omnes in superioribus citati intelligunt, tunc primum Joannem sanctificatum, et originale peccatum illi fuisse dimissum. Ratio vero, præter communem legem, solum est, quia non oportuit privilegium hoc alteri quam Deiparæ communicari, neque ad munus præcursoris necessarium erat.

2. *Joannes Baptistam fomiti peccati subjectus.* — *Objectio.* — *Responsio.* — Secundo, ex hoc principio colligo, Joannem Baptistam fuisse subjectum fomiti, et effrænatis motibus sentientis appetitus, quibus *sentiebat aliam legem in membris suis repugnantem legi mentis suæ, et captivum ipsum ducentem in legem peccati.* Hæc assertio eisdem modis quibus præcedens probanda est. Nam hic fomes intrinsece sequitur ex originali culpa, atque carentia originalis justitiæ; hujusmodi autem fomes secundum ordinariam legem non tollitur, quando originale peccatum remittitur, ut in baptismo constat, et experientia ipsa satis ostendit, et colligitur ex iis quæ Concilium Tridentinum tradit, sess. 5, can. 5; et Augustinus, 1 Retract., c. 26 et sæpe alias; ergo, quamvis Joanni fuerit remissa originalis macula, nihilominus in illo fomes permansit. Quia nullum est fundamentum quo illum hac in parte

a generali regula excipiamus, et singulare ei privilegium fuisse concessum affirmemus, cum nec ex Scriptura sacra colligi possit, neque ab aliquo Sanctorum Patrum asseratur, imo neque in dubium revocetur. Quin potius omnibus in locis supra citatis (in quibus de pœnitentia Joannis disputant) aperte supponunt eum passum esse carnis pugnam et contradictionem, et ad eam moderandam ac superandam, jejuniis, vigiliis ac diuturna carnis maceratione indignis. Denique neque ex munere præcursoris, vel ex alia Joannis dignitate, probabilis conjectura fieri potest, ut fomite caruisse dicatur. Neque enim Paulus, postquam a Deo vocatus, et gentium Apostolus effectus est, inferior fuit dignitate et officio, neque charitate in Christum, neque divina contemplatione; et tamen interdum vehementibus fomitis motibus premebatur. Quin potius (si occasiones, aut ministerii necessitatem spectemus) multo magis indigebant hoc dono Apostoli, quam Joannes; hic enim fere solitariam vitam egit, ita ut etiam eo tempore quo concionabatur et baptizabat, in desertis versaretur; Apostoli vero per universum orbem peregrinabantur, varias provincias peragrando. Unde necesse erat inter homines, hoc est, inter occasiones et pericula sæpe versari, et nihilominus tali dono caruerunt; et cuidam eorum (ut de omnibus intelligatur) dictum est: *Sufficit tibi gratia mea, virtus in infirmitate perficitur.* Idem ergo eadem vel majori ratione de Joanne intelligendum est. Contra hoc vero objici potest Origen., hom. 9 in Levit., dicens, zonam pelliceam circa lumbos Joannis significasse partem illam corporis ejus ita emortuam, ut neque levis motus, neque alius quisquam in lumbis ejus fuisse credatur, sed sola castitas et pura pudicitia. Respondeo: idem de Jeremia affirmat, unde sano modo intelligendus est de motu voluntario, aut quod rarissime et levius quam cæteri homines hos motus passus fuerit.

3. Tertio, ex his probabilibus colligo, Joannem Baptistam non caruisse omni culpa veniali. Hæc consecutio nititur doctrina Augustini, lib. 3 contra Julian., c. 8, ubi existimat recte inferri eum, qui caruit actuali culpa, carere etiam originali; ergo si Joannes habuit originale, habuit etiam actuale. Unde idem Augustinus, lib. de Natura et gratia, c. 36, cum ostendisset in universum omnes homines conclusos esse sub peccato, tam originali quam actuali, solam B. Virginem excepit, de

qua nullam vult, cum de peccatis agitur, haberi controversiam. Quæ exceptio satis indicat ex sententia Augustini neminem alium esse excipiendum, et merito. Sunt enim in Scriptura generales regulæ, *neminem esse qui non peccet; si dixerimus quoniam peccatum non habemus, ipsi nos seducimus.* Propter quas Augustinus, lib. de Bono persever., c. 2, inter tria dogmata, quæ dicit Ecclesiam adversus Pelagianos defendere: *Unum est, in quantacunque justitia sine qualibuscunque peccatis in hoc corruptibili corpore neminem vivere.* Et in eam sententiam refert Cyprian., in expositione Orationis Domin.; qui lib. de Opere et eleemosynis, ita loquitur: *Agnoscamus divinæ indulgentiæ munus salubre, et emendandis purgandisque peccatis nostris, qui sine aliquo conscientiæ vulnere esse non possumus, insistamus.* Et infra: *Si autem nemo sine peccato esse potest, quisquis se inculpatum dixerit, aut superbus, aut stultus est.* Similia habet lib. 3 ad Quirinum, n. 56. Et eadem generalis locutio passim in Patribus reperietur, præsertim apud Hieron., in dialogis contra Pelagianos; Gregor., lib. 17 Moral., c. 10, alias 8, et lib. 18, c. 5, alias 4, ubi quædam dicit esse peccata quæ a justis vitari possunt, quædam quæ non possunt; et lib. 23, c. 4, alias 2; et Bernard., lib. de Præcepto et dispensatione. Ubi absolute dicit esse impossibile cuivis mortalium, quin interdum saltem venialiter peccet. Non est ergo cur ab hac generali regula Joannem Baptistam sine alia auctoritate aut rationis fundamento excipiamus. Addo Apostolos etiam post Apostolatam et confirmationem in gratia, ac plenitudinem Spiritus Sancti, interdum venialiter deliquisse; Paulus enim, ad Galat. 2, affirmat Petrum reprehensibilem fuisse. Dixi tamen, assertionem hanc solum esse probabilioram, quia non defuerunt Catholicis quidam, qui hoc privilegium Joanni tribuerint, ut Galatin., lib. 7 de Arcanis, c. 9; et Catharinus, opus. 2 de Eximia Christi prædestin., quoniam de illo canit Ecclesia:

Antra deserti teneris sub annis,
Civium turmas fugiens petisti,
Ne leve saltem maculare vitam
Crimine posses.

Et rursus :

O nimis felix, meritique celsi
Nesciens labem nivei pudoris,

Quibus adjungi possunt nonnulla Patrum testimonia, quæ in assertionem sequenti declara-

bimus. Propter quæ horum auctorum sententia nulla censura digna est, ut notavit Driedo, l. 4 de Grat. et liber. arbit., c. 5, p. 2. Præsertim cum D. Augustinus qui constantius ac frequentius docet nullum hominem posse vitare omnia peccata, interdum dicat, *si quis doceat aliquem fuisse, qui non ex viribus liberi arbitrii, sed singulari gratiæ privilegio illa vitaverit, nec temere, nec perniciose errare,* ut videre licet lib. de Spiritu et littera, c. 2, et epist. 95, quam ipse cum aliis quatuor Episcopis Africanis ad Innocentium I scripsit. Unde Concilium Tridentinum, sess. 6, can. 23, negat quidem posse hominem sine speciali privilegio vivere absque peccato veniali, et affirmat hoc privilegium datum esse B. Virgini. An vero alteri concessum fuerit, nec affirmat, nec negat. Est ergo res hæc quæ sub opinionem cadere potest; tamen, quia nullum est sufficiens fundamentum ad hoc privilegium asserendum, et generales regulæ sunt in contrarium, ideo assertionem positam longe probabilioram judicamus. Prædicta autem Ecclesiæ verba ita exponi possunt, quod priorum sensus sit, Joannem fugisse hominum consortia, ut (quoad fieri posset) venialia peccata vitaret, et ne sermone offenderet, quod frequentissimum est; non tamen inde fit assecutum fuisse ne unquam venialiter caderet. In posterioribus autem verbis, nomine *labis* intelligi potest mortalis culpa, præsertim castitati opposita, propter cujus insignem perfectionem merito appellari potest *nivei pudoris*. Addere denique possumus duplex esse genus venialium peccatorum: aliud, quod plena libertate et deliberatione committitur; aliud quod ex surreptione contrahitur. De hoc posteriori genere evidentior est assertio posita, quia vix et non sine magno miraculo fieri potest, ut homo, qui inordinationi fomitis subditus est, interdum hoc peccati genere non inficiatur. At vero de priori genere peccati non est improbabile, Joannem nunquam venialiter peccasse, et ita exponi posse prædictum Ecclesiæ hymnum. Nec de Apostolis post Spiritus Sancti adventum id est incredibile, quia hoc genus peccati, in modo peccandi, simile est mortali, solumque in gravitate et materia differt. Sed in hac re nihil certi statuendum censeo.

4. *Joannes Baptista ab utero matris confirmatus in gratia.* — *Joannes Baptista culpa mortalis expers.* — Quarto dicendum est, Joannem Baptistam nunquam mortaliter peccasse, atque adeo in prima sua sanctificatione

confirmatum in gratia fuisse. Hanc assertionem existimo ita certam, ut sine magna temeritate ac errore negari non possit. Probari primum potest ex verbis Angeli ad Zachariam: *Spiritu Sancto replebitur adhuc ex utero matris suæ,* Luc. 1; in quo testimonio ponderandum imprimis est adverbium illud, *adhuc,* et illa propositio, *ex.* Nam vis illorum verborum est, non solum replendum fuisse in utero Spiritu Sancto, sed ex utero, quia ex eo tempore deinceps semper futurus erat Spiritu Sancto repletus. Quod recte perpendit Jansenius, c. 2 Concor. Deinde verbum ipsum, *replebitur Spiritu Sancto,* perfectam quamdam sanctificationem, firmam ac stabilem indicat. Quod si antecedentia et subsequenta verba ponderentur, hoc plurimum confirmabunt. Præmisit enim Angelus: *Erit magnus coram Domino, et vinum et siceram non bibet;* quibus verbis indicavit fore perpetuo consecrandum divino obsequio, et postea subjungit: *Et multos filios Israel convertet ad Dominum Deum ipsorum, et ipse præcedet ante illum in spiritu et virtute Eliæ.* Ac denique in fine capitis concluditur: *Puer autem crescebat et confortabatur spiritu;* nunquam ergo amisit Spiritum Sanctum, quem in prima sanctificatione recepit, sed in illo semper crevit. Et hoc etiam maxime confirmant omnia quæ de ejus prædicatione et vita narrat idem Luc., c. 3; Matth., c. 3 et 11. Propter quæ dixit Gregorius Nyss., lib. 6 de Beatitud., in 3: *Quod parvum aut magnum in vita illorum (agit enim etiam de Elia) historia novit delictum?* Quæ verba, et alia, quæ ibidem adjungit, juxta hanc assertionem temperanda sunt. Secundo, universa Ecclesia et Patres omnes hoc modo Scripturam intelligentes, ita plane sentiunt de innocentia et prima sanctificatione Joannis. Etenim nisi Ecclesia sentiret Joannem ab eo tempore perpetuo fuisse sanctum, Deique amicum, nunquam nativitatem ejus tanta veneratione coleret. Unde Ambros., l. 2 in Lucam, dicit, *Joannem cepisse a mensura perfectæ ætatis plenitudinis Christi.* Clarius Athan., serm. 4 contra Arian., ad medium, dicit *quosdam fuisse puros omni crimine, siquidem Jeremias ex utero sanctificatus, et Joannes dum adhuc a gravida matre gestaretur, exultavit in gaudio ad vocem Deiparæ Virginis.* Quibus verbis aliam egregiam conjecturam indicat; valde enim verisimile est non fuisse Deum largitorem alicui tam singulare ac miraculosum sanctificationis modum, quem permissurus esset in gravia peccata la-

bi, ac tanto beneficio privari. Quapropter Beda, serm. in Vigil. Joannis Baptistæ, sic colligit: *Quid viventi et conversanti inter homines poterat deesse virtutis, qui etsi ut homo in iniquitatibus conceptus est, contra morem tamen humanæ conditionis non in delictis eum prævaricationis, sed in gratia remissionis mater sua peperit. Neque enim dubitandum est quin Spiritus Sanctus qui eum replevit, etiam peccatis omnibus absolvit. Ubi absolvere aperte vocat, prævenire, ne in ea laberetur.* Hinc etiam Cyprianus, l. 1, ep. 6, alias ep. 76, inquit, ut certum esset Joannem, quando baptizavit Christum, habuisse Spiritum Sanctum, accepisse illum adhuc in utero matris constitutum. Quæ collectio nullius esset momenti, nisi Cyprianus ut manifestum supponeret, non potuisse Joannem Spiritum Sanctum amittere, a quo tam mature fuerat præventus. Præterea Greg., l. 3 Moral., c. 5, de carcere et morte Joannis sermonem habens: *Nunquid credimus, inquit, aliquid fuisse, quod in ejus vita illa sic despecta mors tergeret? Sed quando ille vel in cibo peccavit, qui locustas solummodo, et mel silvestre edit? quid Deo, vel de qualitate sui tegminis deliquit, qui camelorum pilis corpus operuit? quid de conversatione sua offendere potuit, qui de eremo non recessit?* Aperitius loquitur Beda, hom. de Decollatione Joannis Baptistæ, dicens: *Quis nostrum dicere audeat B. Joannem actu, vel dicto, vel habitu, vel motu peccasse? Quis in ejus præcordiis peccato poterat esse locus, quem et antenativitatem Spiritus Sancti consecravit adventus?* Quæ verba tam generalia sunt, ut peccatum etiam veniale excludere videantur; sed temperanda sunt, ut solum de mortalibus, quæ simpliciter peccata sunt, intelligantur. Et eodem modo exponendus est Euseb. Emis., ser. 1 de Joanne Baptista, cum in hæc verba loquitur: *Sicut vas plenum balsamo admixtionem liquoris alterius respuit, et penitus excludit, ita in eum nihil secularis maculæ introire poterat, in quo sanctificationis plenitudo regnabat.* Deinde hoc confirmari potest ex supra citatis Sanctorum testimoniis, in quibus agentes de acerbissima Joannis pœnitentia, ex eo potissimum capite illam exaggerant, quod cum esset a peccato immunis, tam asperam vitæ rationem amplexus sit. In cujus rei confirmationem egregia sunt Bernardi verba, serm. in Nativ. Baptist.: *Joannes sanctus homo missus a Deo, imo Angelus Dei, quo nullus major innatis mulierum, innocentissimum illud corpus sic castigat, sic affligit.* Denique afferri pos-